

ฉบับพิเศษ
จดหมายข่าว

กรมทรัพยากรน้ำ

ISSN : 1906 - 540x

กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

ปีที่ ๑๐ ฉบับที่ ๘๔ ประจำเดือนตุลาคม - พฤศจิกายน ๒๕๕๙ โทร. ๐ ๒๒๗๑ ๐๐๐๐ www.dwr.go.th

๑๓ ตุลาคม ๕๙
 “ในหลวง” ปวงข้าคืนกลับ
 เหล่าข้าประชาใจหม่น
 กลืนกล้ำน้ำตาอาลัย
 ๗๐ ปีที่ทรงครองราชย์
 หลากหลายลี้กล้ายินยล
 ๓ ทรงเหนื่อยล้าลำบาก
 เพื่อผลเพิ่มพูนทรัพย์สิน
 “เราจะครองแผ่นดินโดยธรรม”
 เพื่อราษฎรปวงชนยังยืน
 เสโททยดไทรใจชื่น
 คั่นความสมบูรณ์เวียนวน
 พอเพียงเพียงพอพอสอน
 มีน้อยใช้น้อยค่อยไป
 ๔ ทรงสอนสั่งฟังไว้
 มั่นคงจงรักความดี
 ๕ ธันวาคม ๕๙
 ไม่มีองค์พระราชนัน

อกراءใจรอนวบวบ
 ลาลับสู่สวรรคาลัย
 ๖ หมู่ชนพสกนัชนัชไร
 สงใจ “พ่อหลวง” ปวงชน
 ๗ คือนักปราชญ์เลิศผล
 อังอลทั่วหล้าฟ้าดิน
 เพียรพากฝากไว้ในถิ่น
 ทำกินดินน้ำจ้ำจื่น
 ทรงยำมิใช่โทษอื่น
 ร่มรื่นสุขใจในชน
 ๘ ทรงยืนย้านำฝน
 นำผลรอยยิ้มจิ้มใจ
 ขึ้นตอนก่อนหลังขานไช
 ใสใจด้วยรักภักดี
 คนไทยควรรักกตัญญู
 สามัคคีมีสุขทุกวัน
 ใจเฝ้าเทงานจิตพลิกผัน
 ๙ ทรงสู่สวรรคาลัย

ด้วยเกล้าด้วยกระหม่อม
 ขอถวายความจงรักภักดีอันหาที่สุดมิได้
 ข้าพระพุทธเจ้าข้าราชการ พนักงานราชการ และลูกจ้างกรมทรัพยากรน้ำ
 นายทวีศักดิ์ สุขธงไชยกุล ผู้ประพันธ์

ฉบับพิเศษ

จดหมายข่าวกรมทรัพยากรน้ำ

กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

CALL CENTER ๐ ๒๒๗๑ ๑๐๐๐

www.dwr.go.th

ที่ปรึกษา

นายวรศาสน์ อภัยพงษ์
อธิบดีกรมทรัพยากรน้ำ
นายวิวัฒน์ ไสยยะ
รองอธิบดีกรมทรัพยากรน้ำ
นายภาณุ ทวีศักดิ์
รองอธิบดีกรมทรัพยากรน้ำ
นายสมนึก สุขชัย
รองอธิบดีกรมทรัพยากรน้ำ

บรรณาธิการอำนวยการ

นายนิรุติ คุณผล
ผู้อำนวยการกองสื่อสารพัฒนาการ

บรรณาธิการ

นายกิตติ จันทรส่อง
ผู้อำนวยการส่วนสื่อสาร

กองบรรณาธิการ

นางสาวณิกานต์ ทองกอบ
นางสาวอารยา ยศมงคล
นายธนชาติ บุญคล้าย
นางสาวดาวิกา เสมากอง
นายจิรยุทธ ทองคำ
นางสาววราธิชา ตีระไพรัช
นางสาวจิตาพร สิวโรส
นายธวัชชัย จารุณี
นายอลอง สังคำ
นายชลลสรณ์ ทองอุทัย
นายอาชวิน ลอภิตติชัยยันต์
นายอรรถพล คงระจำ
นางสาววรรณวนิช สุริยะตุลานนท์
นายชวลิต พันธุ์ศรี
นายมนต์ สุขสมบูรณ์

พิมพ์ที่

โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด
๗๙ ถนนงามวงศ์วาน แขวงลาดยาว เขตจตุจักร
กรุงเทพมหานคร ๑๐๙๐๐
โทร. ๐-๒๕๖๑-๔๕๖๗

- ประมวลภาพไว้อาลัย ๔
- ห้วยลาน อ่างเก็บน้ำอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ๑๖
- ศูนย์พัฒนาการศึกษาห้วยฮ่องไคร้ อันเนื่องมาจากพระราชดำริ ๑๘
- โครงการชั่งหัวมันตามพระราชดำริ ๒๐
- น้ำคือชีวิต ๒๒
- ศูนย์บริการประชาชน ๒๓

บก.บอกกล่าว EDITOR TALK

สวัสดีครับท่านผู้อ่านวันศุกร์ที่ ๑๓ ตุลาคม ๒๕๕๙ เป็นวันที่คนไทยทั้งประเทศต้องจดจำไว้นานเท่านานเพราะเป็นวันที่คนไทยทุกคนได้สูญเสียพระมหากรุณาธิคุณผู้ยิ่งใหญ่ที่อยู่ในดวงใจของชาวไทยทุกคน พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ ๙ หรือ “พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช” ได้ทรงเสด็จฯ สู่สวรรคาลัย สร้างความเศร้าโศกเสียใจให้ชาวไทยทั้งชาติ ซึ่งพวกเรา จะจดจำและร่วมกันทำความดีเพื่อถวายแด่พระองค์ท่านและร่วมกันสืบสานการดำเนินโครงการที่พระองค์ทรงมีพระราชดำริหรือพระราชดำริสไว้ให้เกิดประโยชน์กับประชาชนชาวไทยต่อไป

เรื่องราวในจดหมายข่าวกรมทรัพยากรน้ำฉบับนี้ จึงขอนำโครงการตามพระราชดำริของ “พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช” มานำเสนอให้ท่านผู้อ่านได้รับทราบถึงอีกหนึ่งในพระราชกรณียกิจที่เกี่ยวกับการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำที่พระองค์ได้มอบไว้ให้กับปวงชนชาวไทย “ห้วยลานอ่างเก็บน้ำอันเนื่องมาจากพระราชดำริ” และ “โครงการชั่งหัวมัน” จากนั้นเราจะนำบรรยากาศในช่วงที่ปวงชนชาวไทยร่วมกันถวายอาลัยต่อการจากไปของพระองค์ท่านมาเสนอและที่จะขาดไม่ได้ก็คือการบริการประชาชนของกรมทรัพยากรน้ำผ่านศูนย์บริการประชาชน

ตั้งแต่วันนี้เป็นต้นไปทีมงานของเราจะขอนำเสนอจดหมายข่าวกรมทรัพยากรน้ำเป็นราย ๒ เดือน และจะพยายามปรับปรุงเนื้อหาและรูปแบบการนำเสนอให้โดนใจท่านผู้อ่านทุกท่าน ดังนั้นคำติชมและข้อเสนอแนะของท่านผู้อ่านทุกท่านจะเป็นช่องทางที่เราจะมาร่วมกันปรับปรุงจดหมายข่าวกรมทรัพยากรน้ำให้เกิดความน่าสนใจยิ่งขึ้น และหากท่านผู้อ่านมีเรื่องราวที่เป็นประโยชน์ต่อการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำก็สามารถส่งมาให้ทีมงานของเราเพื่อนำเสนอในโอกาสต่อไป...

ฉบับพิเศษ จดหมายข่าวกรมทรัพยากรน้ำ

ปีที่ ๑๐ ฉบับที่ ๘๔ ประจำเดือนตุลาคม - พฤศจิกายน ๒๕๕๙

ISSN : 1906 - 540x

จัดทำโดย กองสื่อสารพัฒนาการ กรมทรัพยากรน้ำ

๑๘๐/๓ ซอย ๓๔ ถนนพระรามที่ ๖ แขวงสามเสนใน เขตพญาไท กรุงเทพฯ ๑๐๕๐๐

โทร. ๐ ๒๒๗๑ ๑๐๐๐ โทรสาร ๐ ๒๒๗๑ ๑๐๐๑ www.dwr.go.th

ภาพจากสำนักหอจดหมายเหตุแห่งชาติ www.finearts.go.th

๑๓ ตุลา ๕๙

ภาพจากสำนักหอจดหมายเหตุแห่งชาติ www.finearts.go.th

ภาพจากสำนักหอจดหมายเหตุแห่งชาติ www.finearts.go.th

อกร้าวใจรอนวুবับ

ภาพจากสำนักหอจดหมายเหตุแห่งชาติ www.finearts.go.th

“ในหลวง” ปวงข้าคืนกลับ

ลาลับสู่สวรรคาลัย


~~~~~  
เหล่าข้าประชาใจทมน  
~~~~~

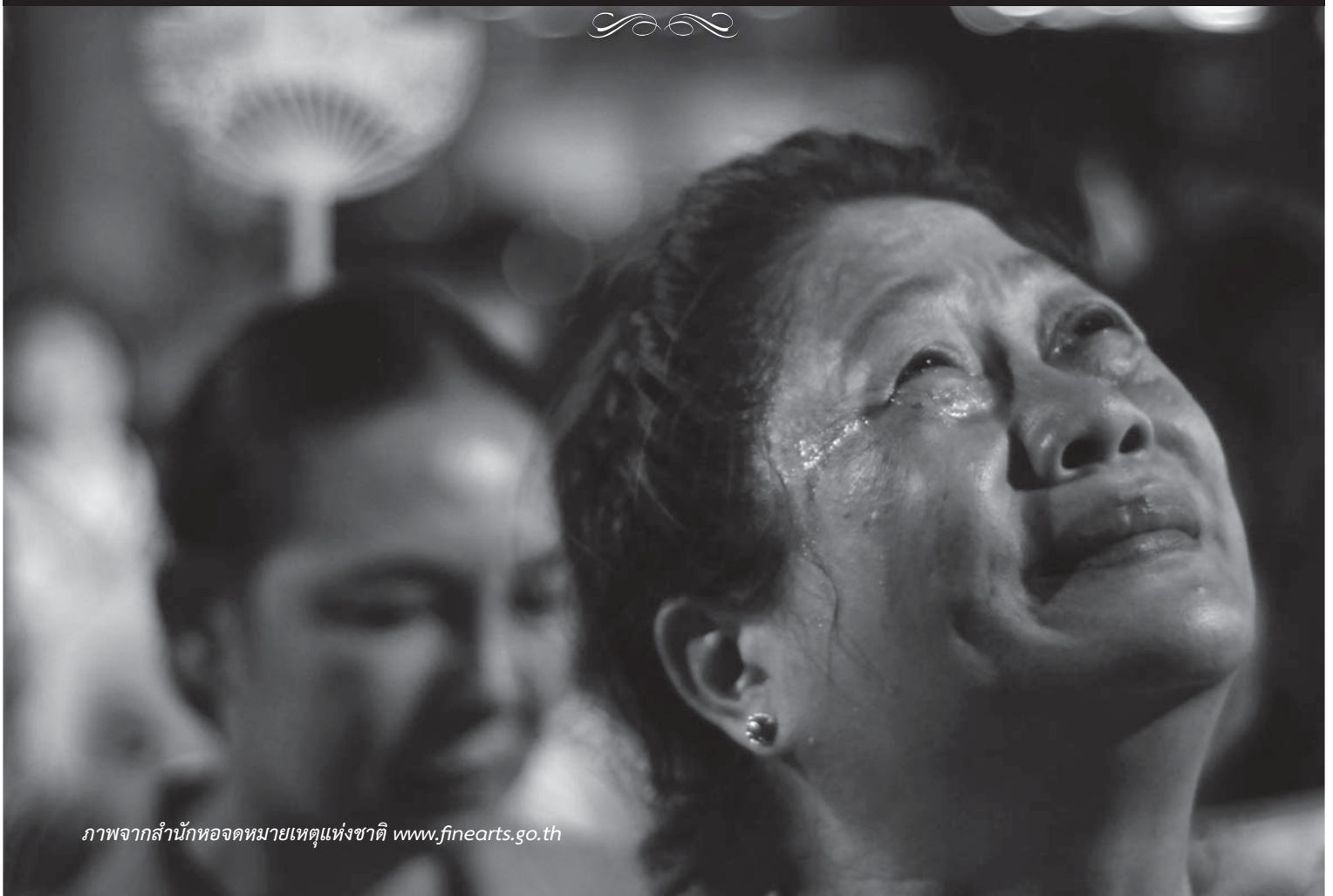
~~~~~  
ທູ່ຮຸ່ນພສກນັ້ນໄຮ້  
~~~~~


ภาพจากสำนักหอจดหมายเหตุแห่งชาติ www.finearts.go.th

กลืนกล้ำน้ำตาอาลัย

ภาพจากสำนักหอจดหมายเหตุแห่งชาติ www.finearts.go.th

สงใจ “พ่อหลวง” ปวงชน

๕ ธันวาคม ๕๙

ใจเสรีแห่งจิตพลิกผัน

ภาพจากสำนักหอจดหมายเหตุแห่งชาติ www.finearts.go.th

ไม่มีองค์พระราชน

ภาพจากสำนักหอจดหมายเหตุแห่งชาติ www.finearts.go.th

๖ ทรงสู่สวรรคาลัย

นิมิตรับพัฒนา “ห้วยลาน” อ่างเก็บน้ำอันเนื่องมาจากพระราชดำริ

ณิชากรณต์ ทองกอบ : เรื่อง / ธนชาติ บุญคล้าย : ภาพ

ย้อนไปเมื่อ ๑๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๓๐ พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชเสด็จพระราชดำเนินไปยังห้วยแม่ลานในพื้นที่บ้านปาง หมู่ที่ ๘ ตำบลออนใต้ อำเภอสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่ เพื่อทอดพระเนตรชีวิตความเป็นอยู่ของราษฎรในพื้นที่ซึ่งได้รับความเดือดร้อนจากการขาดแคลนน้ำในการอุปโภคบริโภค

เหตุการณ์ในวันนั้นมีราษฎรมาร่วมรับเสด็จเพื่อชื่นชมพระบารมีอย่างล้นหลามและหลังจากที่พระองค์ทรงทอดพระเนตรพื้นที่โดยรอบแล้ว ทรงมีพระราชกระแสรับสั่งกับราษฎร “ต่อไปเราจะมีน้ำกินน้ำใช้แล้วนะ” ทำให้ราษฎรยังคงซาบซึ้งและจดจำเหตุการณ์ในวันนั้นได้อย่างแม่นยำและทรงมีพระราชดำริกับนายทวี ชูทรัพย์ เลขาธิการสำนักงานเร่งรัดพัฒนาชนบท (รพช.) และ

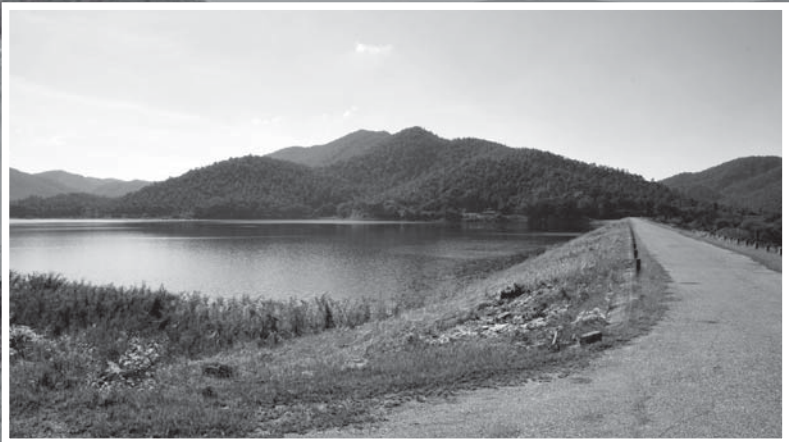
นายสุเมธ ตันติเวชกุล ผู้อำนวยการสำนักงานคณะกรรมการพิเศษเพื่อประสานงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ (กปร.) สรุปได้ดังนี้

“...ให้สำนักงานเร่งรัดพัฒนาชนบท พิจารณาก่อสร้างอ่างเก็บน้ำห้วยลานทันทีก่อนเป็นอันดับแรก โดยให้เสร็จทันเก็บน้ำในฤดูฝนที่จะถึงนี้ให้เก็บกักน้ำไว้ได้ประมาณ ๕,๐๐๐,๐๐๐ ลูกบาศก์เมตร เพื่อส่งไปพื้นที่เกษตรของบ้านปาง หมู่ที่ ๘ บ้านป่าห้า หมู่ที่ ๙ บ้านป่าตึง หมู่ที่ ๗ บ้านริมออนใต้ หมู่ที่ ๕ บ้านป่าแฉะ หมู่ที่ ๔ บ้านป่าเหียง หมู่ที่ ๑ ตำบลออนใต้ และพื้นที่บางส่วนของตำบลแช่ช้าง ซึ่งหมู่บ้านเหล่านี้ล้วนเป็นพื้นที่ขาดแคลนน้ำแห้งแล้ง และเป็นพื้นที่ที่โครงการชลประทานแม่กวงไม่สามารถส่งน้ำมาถึง...”

ในปีงบประมาณ ๒๕๕๘ กรมทรัพยากรน้ำ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ซึ่งเป็นหน่วยงานที่รับผิดชอบต่อจาก รพช. ได้รับจัดสรรงบประมาณกว่า ๓๐ ล้านบาท ในการปรับปรุงและซ่อมแซมระบบกระจายน้ำ หลังจากที่ใช้ประโยชน์มานานเกือบ ๓๐ ปี ซึ่งนับว่าเป็นงบประมาณที่คุ้มค่าเป็นอย่างมาก ทำให้เกิดประโยชน์ในพื้นที่ประมาณ ๓,๐๐๐ ไร่ ทั้งในเรื่องของน้ำเพื่อการอุปโภคบริโภค น้ำเพื่อการเกษตร ตลอดจนเป็นแหล่งท่องเที่ยวและพักผ่อนของราษฎรในหลายพื้นที่

นอกจากนี้กรมทรัพยากรน้ำยังได้รับจัดสรรงบประมาณในการขุดลอกและฟื้นฟูอ่างเก็บน้ำห้วยลาน อันเนื่องมาจากพระราชดำริที่ต้นเงินจากการทักถมของตะกอนเป็นระยะเวลาหลายปี เพื่อให้สามารถเก็บกักน้ำได้เต็มประสิทธิภาพ เป็นการสนองพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช

จากความแข็งแรงในอดีตทำการเกษตรได้เฉพาะฤดูฝนเท่านั้น เมื่อก่อสร้างอ่างเก็บน้ำห้วยลานทำให้ราษฎรในพื้นที่ตำบลอนันต์มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น สามารถสร้างอาชีพ มีรายได้เลี้ยงตนเองและครอบครัว หากพูดถึงมูลค่าเป็นตัวเงินแล้วน่าจะเป็นพันล้านหรือมากกว่านั้น นับเป็นโครงการที่มีคุณค่ามหาศาลต่อราษฎรในพื้นที่

“จากแหล่งแหล่งสู่ความอุดมสมบูรณ์ จากความไม่มีในอดีต
ทำให้ราษฎรมีความสุขกับความเป็นอยู่ที่พอเพียงในปัจจุบัน”

ห้วยฮ่องไคร้

สานต่อการอนุรักษ์ฟื้นฟู อ่างเก็บน้ำห้วยฮ่องไคร้ อันเนื่องมาจากพระราชดำริ

ณิชากรนต์ ทองกอบ : เรื่อง / อรรถพล คงกระจำจ : ภาพ

**“...มีการตัดป่า ในฤดูฝนจะมีการชะล้าง
เนื่องจากน้ำเขาจะจนเหลือแต่หิน กรวด...”**

พระราชดำริสในพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชและทรงพระราชดำริให้จัดตั้งศูนย์ศึกษาการพัฒนาห้วยฮ่องไคร้อันเนื่องมาจากพระราชดำริเพื่อศึกษาค้นคว้าในเรื่องการพัฒนาพื้นที่ต้นน้ำลำธารในภาคเหนือ ทรงเลือกพื้นที่ป่าเสื่อมโทรมเขตอุทยานแห่งชาติป่าขุนแม่กวง อำเภอดอยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่ ประมาณ ๘,๕๐๐ ไร่ เนื่องจากการลักลอบตัดไม้ ไฟไหม้ป่า และดินถูกชะล้าง เหลือเพียงดินลูกรังและกรวดไม่สามารถทำการเกษตรได้ โดยการปลูกป่า ๓ อย่าง คือ ป่าไม้เศรษฐกิจ ป่าไม้ผล และป่าไม้พื้น ใช้น้ำ ๓ วิธี คือ น้ำจากระบบชลประทาน น้ำจากน้ำฝน และน้ำจากฝายกักเก็บน้ำขนาดเล็กตามแนวร่องหุบเขา ซึ่งเรียกว่า “ฝายชะลอความชุ่มชื้น” ซึ่งจะอำนวยประโยชน์ในการอนุรักษ์ดินและน้ำ ตลอดจนคงความชุ่มชื้น

เอาไว้เป็นประโยชน์อย่างอื่นที่ ๔ พัฒนาแหล่งน้ำให้มีน้ำเพียงพอสำหรับสนับสนุนงานศึกษาการพัฒนาในด้านต่างๆ ของศูนย์และจัดให้มีน้ำเพียงพอสำหรับการประกอบอาชีพเกษตรกรรมของราษฎรหมู่บ้านรอบศูนย์

เมื่อวันที่ ๒๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๒๒ พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชมีพระราชกระแสรับสั่งให้สำนักงาน รพช. ดำเนินการก่อสร้าง “อ่างเก็บน้ำห้วยฮ่องไคร้อันเนื่องมาจากพระราชดำริ” ในพื้นที่บ้านปางเรียบเรือ ตำบลแม่โป่ง อำเภอดอยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่ ใช้ระยะเวลาในการก่อสร้างประมาณ ๖ เดือน เก็บกักน้ำได้ประมาณ ๒,๐๐๐,๐๐๐ ลูกบาศก์เมตร สามารถส่งน้ำให้พื้นที่โครงการประมาณ ๑,๐๐๐ ไร่ จำนวน ๕ หมู่บ้าน นอกจากนี้ยังเป็นแหล่งเพาะพันธุ์ปลาน้ำจืด และช่วยบรรเทาอุทกภัย ตลอดจนสามารถส่งน้ำให้ราษฎรนอกเขตโครงการได้อีกด้วย

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช ทรงมีพระราชดำริเมื่อวันที่ ๒๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๒๓ เกี่ยวกับโครงการนี้ว่า

“...เนื่องจากพื้นที่มีลักษณะค่อนข้างแห้งแล้ง จึงควรทำการสำรวจลำห้วยต่างๆ ที่สามารถจะกั้นฝายเพื่อนำน้ำมาสนับสนุนอ่างเก็บน้ำในโครงการ ตลอดจนส่งน้ำไปใช้ในแหล่งเพาะปลูกและทุ่งเลี้ยงปศุสัตว์โดยสร้างบ่อพักน้ำเป็นระยะๆ สำหรับสำรองน้ำไว้จ่ายออกไปรอบบ่อพักน้ำ และยังเป็นวิธีการใช้น้ำอย่างประหยัดอีกด้วย สำหรับพื้นที่ที่ไม่สามารถจะใช้ประโยชน์ในการปลูก ก็อาจปรับปรุงเป็นทุ่งหญ้าเลี้ยงปศุสัตว์...”

๑๑ ธันวาคม ๒๕๒๕ พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชได้พระราชทานพระราชดำริให้พิจารณาเกี่ยวกับศูนย์ศึกษาการพัฒนาห้วยฮ่องไคร้อันเนื่องมาจากพระราชดำริ โดยมีพระราชดำริว่า

“...ให้ศูนย์ศึกษาการพัฒนาห้วยฮ่องไคร้นี้ ทำหน้าที่เสมือนพิพิธภัณฑ์ธรรมชาติที่มีชีวิต...”

ในเวลาต่อมา กรมทรัพยากรน้ำ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ได้รับผิดชอบอ่างเก็บน้ำห้วยฮ่องไคร้อันเนื่องมาจากพระราชดำริต่อจากสำนักงาน รพช. ซึ่งอ่างเก็บน้ำห้วยฮ่องไคร้มีการใช้งานมาเป็นระยะเวลานาน อีกทั้งได้รับผลกระทบจากอุทกภัยหลายครั้ง ทำให้อ่างเก็บน้ำมีสภาพตื้นเขินจากการทับถมของตะกอน วัชพืชปกคลุม ไม่สามารถเก็บกักน้ำได้เต็ม

ประสิทธิภาพ ระบบส่งน้ำและอาคารประกอบชำรุดเสียหาย กรมทรัพยากรน้ำจึงขอรับจัดสรรงบประมาณเพื่อดำเนินการซ่อมแซมอ่างเก็บน้ำห้วยฮ่องไคร้พร้อมระบบส่งน้ำ ภายใต้แผนงานโครงการให้ความช่วยเหลือฟื้นฟูเยียวยาผู้ได้รับผลกระทบจากเหตุการณ์อุทกภัยฯ ปี ๒๕๕๕ เพื่อดำเนินการแก้ปัญหาความเดือดร้อนให้กับราษฎรในพื้นที่และเพื่อรักษาความสมบูรณ์ของแหล่งน้ำ ดังพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช เมื่อวันที่ ๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๒๗ ความตอนหนึ่งว่า

“...เป้าหมายหลักของโครงการนี้ คือ การฟื้นฟูและอนุรักษ์บริเวณต้นน้ำห้วยฮ่องไคร้ ซึ่งมีสภาพแห้งแล้ง โดยเร่งด่วน โดยทดลองใช้วิธีการใหม่ เช่น การผันน้ำจากอ่างเก็บน้ำในระดับบนลงไปตามแนวร่องน้ำต่างๆ เพื่อช่วยให้ความชุ่มชื้นค่อยๆ แผ่ขยายตัวออกไป สำหรับน้ำส่วนที่เหลือก็จะไหลลงอ่างเก็บน้ำในระดับต่ำลงไปเพื่อนำไปใช้ประโยชน์ทางด้านงานเกษตรกรรมต่อไป ในการนี้ ควรเริ่มปลูกป่าทดแทนตามแนวร่องน้ำ ซึ่งมีความชุ่มชื้นมากกว่าบริเวณสันเขา จึงจะทำให้เห็นผลโดยเร็ว เมื่อร่องน้ำดังกล่าวมีความชุ่มชื้นเพิ่มขึ้นมาลำดับต่อไป ก็ควรสร้างฝายต้นน้ำเป็นระยะๆ เพื่อค่อยๆ เก็บกักน้ำไว้ แล้วต่อท่อไม้ไผ่ส่งน้ำออกทั้งสองฝั่งร่องน้ำ อันจะเป็นการช่วยแผ่ขยายแนวความชุ่มชื้นออกไปตลอดแนวร่องน้ำ...”

กรมทรัพยากรน้ำพร้อมพัฒนา ต่อยอด “โครงการชั่งหัวมัน ตามพระราชดำริ” เพื่อคุณภาพน้ำที่พร้อมส่งต่อถึงประชาชน

อารยา ยศมงคล : เรื่อง / ฉลอง สังคำ รัชชัย จารุเพ็ง : ภาพ

“ภูมิพล อุดุลเดช เกษตรกร” ชื่อโหนดที่ใครต่อใครที่ได้พบเห็นต่างพากันประหลาดใจ เช่นเดียวกับเจ้าของที่บริเวณอ่างเก็บน้ำหนองเสือ อำเภอกำแพง จังหวัดเพชรบุรี ซึ่งเมื่อครั้งปี ๒๕๕๑ พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราชทรงซื้อที่ดินผืนนี้จากราษฎรประมาณ ๑๒๐ ไร่ และ ต่อมาปี ๒๕๕๒ ทรงซื้อแปลงติดกันเพิ่มอีก ๑๓๐ ไร่ รวมพื้นที่ทั้งหมด ๒๕๐ ไร่ โดยท่านได้ทรงพระราชทานชื่อโหนดดังกล่าวว่า “ภูมิพล อุดุลเดช เกษตรกร”

จากพื้นที่เดิมเป็นดินลูกรังปลูกอะไรก็ไม่ขึ้นมีเพียงต้นยูคาลิปตัสเท่านั้น แต่เมื่อพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ ทรงให้ความสนพระราชหฤทัยในการฟื้นฟูพื้นที่ดังกล่าวทำให้พื้นที่นี้กลับมามีชีวิตชีวาและสามารถใช้ประโยชน์ได้อย่างสมบูรณ์ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ ทรงเปิดโครงการดังกล่าวโดยการนำมันเทศวางบนตราชั่งพร้อมทั้งพระราชทานชื่อโครงการดังกล่าวว่า “โครงการชั่งหัวมันตามพระราชดำริ”

ชั่งหัวมัน (ช่างหัวมัน) หากตีความหมายตามสำนวนไทย ก็หมายถึง “ไม่ต้องไปสนใจ อะอะไรจะเกิดก็ปล่อยให้มันเกิด ใครจะทำอะไรก็ทำไป เราไม่ต้องไปใส่ใจ” มีผู้รู้ให้ความเห็นส่วนตัวไว้ว่า

“ให้เรากลับมาหาสิ่งที่สำคัญ สิ่งที่เป็นพื้นฐานของชีวิต ใครจะเจริญทันสมัย เจริญทางวัตถุก็ปล่อยเขาไป ไม่ต้องสนใจ เรากลับมาหาสิ่งที่สำคัญ จำเป็นพื้นฐาน

ของชีวิต ให้ชีวิตเรามีพออยู่ พอกิน มีอาหารไม่ต้องมีอย่างคนอื่น แต่มีความสุขก็เพียงพอ เช่นเดียวกับ หัวมันที่เป็นพืชใต้ดินที่ไม่มีใครเห็น ดูๆ ไปแล้วก็ไม่มีค่าอะไร เป็นพืชที่ขึ้นง่ายขึ้นในทุกสภาพอากาศแม้ในที่ที่แล้งที่สุด หัวมันก็ยังขึ้นได้ หัวมันจึงเป็นสัญลักษณ์ของสิ่งมีค่าในยามวิกฤตที่สุด ไม่มีข้าว ไม่มีปลา ก็ยังมีหัวมันที่เราสามารถใช้ประทังชีวิตได้” นั้นแสดงถึงพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ พระองค์ท่านทรงเป็นนักปราชญ์ มีสายพระเนตรยาวไกลและความคิดลึกซึ้ง ชั่งหัวมันจึงมีความหมายมากกว่าเพียงแค่การนำหัวมันมาชั่ง

“...คนที่ไปดูก็เห็นได้ว่า เริ่มต้นด้วยไม่มีอะไรเลย แต่ว่าต่อมาภายในวันเดียว ทุกคนที่อยู่ในท้องที่นั้น ก็เข้าใจว่าต้องช่วยกัน และยังในสมัยนี้ ะยะนี้ เราต้องร่วมมือกันทำ เพราะว่าถ้าไม่มีการร่วมมือกัน ก็ไม่ก้าวหน้า ฉะนั้นการที่ท่านได้ทำแล้วมีความก้าวหน้านี้เป็นสิ่งที่ดีมาก หลักการก็อยู่ที่ทุกคนต้องช่วยกันเสียสละ เพื่อให้กิจการในท้องที่ก้าวหน้าไปด้วยดี ก้าวหน้าได้อย่างไร ก็ด้วยการช่วยเหลือกัน แต่ก่อนนั้นเคยเห็นว่ากิจการที่ทำมีกลุ่มคนกลุ่มหนึ่งทำ แล้วก็ทำให้ก้าวหน้า แต่ตอนนี้มันไม่ใช่กลุ่มหนึ่งมันทั้งหมดร่วมกันทำ และก็มีความก้าวหน้าแน่นอน อันนี้ก็เป็นสิ่งที่มหัศจรรย์และเป็นสิ่งที่ทำให้มีความหวัง มีความหวังว่าประเทศชาติจะก้าวหน้า ประเทศชาติจะมีความสำเร็จ...” พระราชดำรัส พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เมื่อวันที่ ๒๑ สิงหาคม ๒๕๕๒

“โครงการชั่งหัวมัน ตามพระราชดำริ” ถือเป็นศูนย์รวมพืชเศรษฐกิจของอำเภอท่ายาง จังหวัดเพชรบุรี โดยพระองค์ทรงเลือกพันธุ์พืชท้องถิ่นที่ดีที่สุดเข้ามาปลูก แล้วให้ภาครัฐและชาวบ้านร่วมกันดูแล พืชเศรษฐกิจที่ปลูกภายในโครงการได้แก่ สับปะรด มะพร้าว มะนาว มะขาม ข้าวปทุมธานี ๘๐ ข้าวหอมมะลิ น้อยหน่า รวมทั้งมันเทศ เป็นต้น ปัจจุบันโครงการดังกล่าวได้รับความสนใจจากประชาชนมากมายที่เข้ามาเที่ยวหรือศึกษาดูงาน ทางโครงการจะมีวิดิทัศน์แนะนำโครงการพร้อมทั้งรถเยี่ยมชมโครงการดังกล่าว มีเจ้าหน้าที่คอยแนะนำรายละเอียดตลอดระยะทาง ๒ ข้างทางที่เยี่ยมชม ซึ่งส่งผลให้ผู้เข้าชมโครงการได้รับความรู้และเกิดความประทับใจ ถือว่าตรงตามพระราชประสงค์ของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ ที่ต้องการให้พื้นที่ดังกล่าวเป็นแหล่งเรียนรู้ให้กับประชาชนสามารถนำไปปรับใช้ในพื้นที่เกษตรในท้องถิ่น ทั้งเรื่องพลังงานทดแทน เกษตรกรรมแบบผสมผสาน และเกษตรกรรมเชิงอุตสาหกรรม

กรมทรัพยากรน้ำ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เป็นหน่วยงานหนึ่งที่เข้าร่วมพัฒนาและต่อยอดโครงการชั่งหัวมันตามพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ ต่อไป ด้วยการจัดทำโครงการอนุรักษ์ฟื้นฟู

แหล่งน้ำบริเวณพื้นที่โครงการชั่งหัวมันตามพระราชดำรินเขตห้ามล่าสัตว์ป่าเขากระปุก - เขาเตาหม้อ ตำบลเขากระปุก อำเภอท่ายาง จังหวัดเพชรบุรี เพื่อสร้างประโยชน์ด้านน้ำให้แก่ราษฎรในพื้นที่ และเป็นการพัฒนาการเก็บกักน้ำเพื่อฟื้นฟูระบบนิเวศน้ำและป่าให้เกิดความสมบูรณ์มากขึ้น โดยมีการเพิ่มลานเอนกประสงค์ ๒ พร้อมกับการเปลี่ยนวิธีการก่อสร้างลานเอนกประสงค์จากฐานรากแบบแผ่เป็นฐานรากแบบเสาเข็มและเพิ่มการก่อสร้างคันดินชั่วคราวเพื่อกักเก็บน้ำระหว่างการก่อสร้าง รวมทั้งปรับแก้ไขตำแหน่งของสะพานทางเดินข้ามอ่างเก็บน้ำ, ลานเอนกประสงค์ ๑, ลานพักทางเข้า และเกาะขมนก

โครงการชั่งหัวมันที่สมบูรณ์ต้องมีแหล่งน้ำที่มีประสิทธิภาพ นั้นแสดงถึงความสำคัญของน้ำที่ถือว่าเป็นอีกหนึ่งปัจจัยที่สำคัญทั้งน้ำอุปโภคและบริโภค รวมทั้งเสริมในด้านการเกษตร ดังพระราชดำรัสพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ เมื่อวันที่ ๑๗ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๒๙ ณ สวนจิตรลดาที่ว่า **“...หลักสำคัญต้องมีน้ำบริโภค น้ำใช้ น้ำเพื่อการเพาะปลูก เพราะว่าชีวิตอยู่ที่นั่น ถ้ามีน้ำคนอยู่ได้ ถ้าไม่มีน้ำคนอยู่ไม่ได้ ไม่มีไฟฟ้าคนอยู่ได้ แต่ถ้ามีไฟฟ้าไม่มีน้ำคนอยู่ไม่ได้...”**

ดำเนินรายการโดย นางสาวอารยา ยศมงคล และนางสาวฐิตาพร ลีไธสง

ช่วงเดือนตุลาคมที่ผ่านมาถือเป็นเดือนแห่งความโศกเศร้าของปวงชนชาวไทยอย่างยิ่งกับการเสด็จสวรรคตของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มหิตลาธิเบศรรามาธิบดี จักรีนฤพดินทร สยามินทราธิราช บรมนาถบพิตร ทั้งแผ่นดินไทยต่างเต็มไปด้วยความโศกเศร้ากับการจากไปในครั้งนี้

๗๐ ปีที่พระองค์ทรงครองราชย์นับตั้งแต่วันที่ ๙ มิถุนายน ๒๔๘๙ จนถึงวันที่เสด็จสวรรคตนั้น พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช ทรงมีพระปรีชาสามารถและความมุ่งพระราชหฤทัยในการสร้างชีวิตความเป็นอยู่ให้แก่ราษฎรของพระองค์ให้มีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น จากการมีอาชีพที่มั่นคง สร้างรายได้ที่ดี โดยเฉพาะเรื่อง “น้ำ” เพราะน้ำนั้นมีความสำคัญกับการดำเนินชีวิต รวมไปถึงการประกอบอาชีพทางด้านเกษตรกรรม อุตสาหกรรมต่างๆ ฯลฯ

อ่างเก็บน้ำแม่ผาแพน อ.สันกำแพง จ.เชียงใหม่
๒๘ กันยายน ๒๕๕๙

แปลงเกษตรศูนย์ศึกษาการพัฒนาห้วยฮ่องไคร้
อ.ดอยสะเก็ด จ.เชียงใหม่ ๗ พฤศจิกายน ๒๕๕๙

ตั้งแต่ช่วงกลางเดือนตุลาคมจนถึงปัจจุบันทางรายการ “น้ำคือชีวิต” ก็ได้ดำเนินรายการโดยมีการกล่าวถึงโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริในพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชหลายโครงการ ทั้งโครงการอ่างเก็บน้ำแม่ผาแพน ต.ออนใต้ อ.สันกำแพง จ.เชียงใหม่ เพื่อส่งน้ำให้พื้นที่เกษตรกรชาว ต.ออนใต้ ให้สามารถใช้เสริมการเพาะปลูกพืชผลของราษฎรตลอดจนการอุปโภค บริโภค โครงการอ่างเก็บน้ำศูนย์ศึกษาการพัฒนาห้วยฮ่องไคร้ อันเนื่องมาจากพระราชดำริ อ.ดอยสะเก็ด จ.เชียงใหม่ เพื่อเป็นการสนับสนุนด้านแหล่งเก็บน้ำให้แก่ศูนย์ศึกษาการพัฒนาห้วยฮ่องไคร้ อันเนื่องมาจากพระราชดำริไว้ใช้สำหรับอุปโภค บริโภค ตลอดจนใช้ในการทำเกษตรด้านต่างๆ ซึ่งศูนย์ศึกษาการพัฒนาห้วยฮ่องไคร้ยังเป็นศูนย์กลางในการอบรมและเผยแพร่การศึกษาให้แก่ส่วนราชการและเกษตรกรทั่วไปอีกด้วย

ศูนย์บริการประชาชน

พี่ๆ ทราบหรือไม่คะ
พ.ร.บ. ข้อมูลข่าวสารของราชการ
คืออะไร

สาระน่ารู้กับศูนย์ข้อมูลข่าวสารกรมทรัพยากรน้ำ

ศูนย์ข้อมูลข่าวสารกรมทรัพยากรน้ำจัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ หรือกฎหมายว่าด้วยข้อมูลข่าวสารของราชการ ถือเป็นกฎหมายฉบับแรกที่ทำให้การรองรับสิทธิได้รู้ (Right to Know) หรือสิทธิที่จะให้ประชาชนได้รับรู้ข่าวสารต่างๆ ที่เกี่ยวกับการดำเนินการของรัฐได้อย่างกว้างขวางมากขึ้นโดยไม่ต้องมีส่วนได้เสีย พร้อมกันก็จะได้รับการคุ้มครองข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลที่อยู่ในความครอบครองหรือควบคุมดูแลของรัฐ

เปิดเผยเป็นหลัก ปกปิดเป็นข้อยกเว้น

ความหมายตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ

“ข้อมูลข่าวสาร” หมายความว่า สิ่งที่มีสื่อความหมายให้รู้เรื่องราวข้อเท็จจริง ข้อมูลหรือสิ่งใดๆ ไม่ว่าจะสื่อความหมายนั้นจะทำได้โดยสภาพของสิ่งนั้นเอง หรือโดยผ่านวิธีการใดๆ และไม่ว่าจะได้จัดทำไว้ในรูปของเอกสาร แฟ้มรายงาน หนังสือ แผ่นผัง ภาพวาด ภาพถ่าย ฟิล์ม การบันทึกภาพหรือเสียง การบันทึกโดยเครื่องคอมพิวเตอร์ หรือวิธีอื่นใดที่ทำให้สิ่งที่บันทึกไว้ปรากฏได้

“ข้อมูลข่าวสารของราชการ” หมายความว่า ข้อมูลข่าวสารที่อยู่ในความครอบครองหรือควบคุมดูแลของหน่วยงานรัฐ ไม่ว่าจะเป็นข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการดำเนินงานของรัฐหรือข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับเอกชน

“ข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคล” หมายความว่า ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับสิ่งเฉพาะตัวบุคคล เช่น การศึกษา ฐานะการเงิน ประวัติสุขภาพ ประวัติอาชญากรรม หรือประวัติการทำงาน บรรดาที่มีชื่อของผู้นั้นหรือมีเลขหมายรหัส หรือ สิ่งบอกลักษณะอื่นที่ทำให้รู้ตัวผู้นั้นได้ เช่น ลายพิมพ์นิ้วมือ แผ่นบันทึกเสียงของคน รูปถ่าย เป็นต้น และให้หมายความรวมถึงข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับสิ่งเฉพาะตัวของผู้ที่ถึงแก่กรรม

อ้างอิงข้อมูล สำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี

รายการ วิทยุ น้ำเค็มชีวิต

ทุกวันอังคารและพฤหัสบดี เวลา ๐๙.๐๐ - ๑๐.๐๐ น.

ทางสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย

เอเอ็ม ความถี่ ๘๓๗ กิโลเฮิรตซ์ พร้อมระบบ online

ติดต่อศูนย์บริการประชาชน

พ.ร.บ. ข้อมูลข่าวสาร พ.ศ. ๒๕๔๐

๑๘๐/๓ ถนนพระรามที่ ๖ ซอย ๓๔

แขวงสามเสนใน เขตพญาไท

กรุงเทพฯ ๑๐๔๐๐

ปวงข้าพระพุทธเจ้า

ขอน้อมเกล้าน้อมกระหม่อมรำลึกในพระมหากรุณาธิคุณหาที่สุดมิได้

ข้าพระพุทธเจ้า

คณะผู้บริหาร ข้าราชการ

พนักงาน และลูกจ้างกรมทรัพยากรน้ำ

กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม